

NÄKÖ

TAVOITTEENA

- löytää uusia näkökulmia arkiympäristöön
- tutustua tilaan hausalla ja erilaisella tavalla
- nähdä sitä, mikä yleensä jää huomaamatta
- kehittää näkökykyä ja kuvamuistia

MENETELMÄT

- havainnointi, muistelu ja keskustelu
- peilikävely ja minä kamerana -harjoitukset
- piirtäminen ja/tai valokuvaaminen

TARVIKKEET

- silmälaput, peilit ja näkökartiot
- piirustusvälineet ja/tai kamera

KOTITEHTÄVÄ

Kiinnitä huomiota kotiisi lähestyessäsi sitä. Mitä näet ensin? Missä vaiheessa erotat yksityiskoh-
tia? Näetkö oven? Miten se muuttuu, kun tulet lähemmäksi? Miltä se näyttää viiden sentin päästä?

Valokuvat:

Nikolaj Alsterdal

Nikolaj Alsterdal

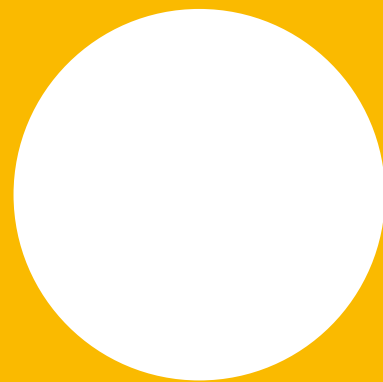
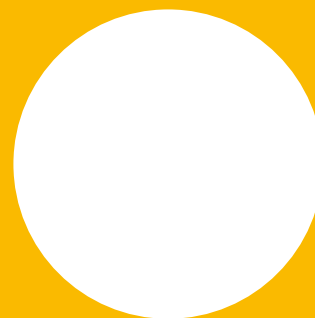
Perttu Saksa

Nikolaj Alsterdal

Herätä silmäsi!

Näkökyky on monelle itsestäänselvyys ja visuaalisten ärsykkeiden tulva loputon. Moni asia jää huomaamatta. Mitä tapahtuu pääsi yläpuolella? Minkälainen lattia on jalkojesi alla? Oletko todella nähnyt sen? Katso tarkkaan! Onko mahdollista kävellä pitkin kattoa?

1. Asetu jonoon. Pidä yhdellä kädellä peiliä nenän päällä peilipinta ylöspäin ja ota toisella edessä olevaa olkapäästä kiinni. Kävele hitaasti jonon mukana samalla, kun katsot peiliin. Kulje ulos huoneesta, pitkin käytävää, ulos rakennuksesta, pihan ympäri ja taas sisään. Miltä tuntui? Mitä näit? Miten peili vaikutti havaintoihin? Saitko uutta tietoa ympäristöstä?
2. Valitse suosikkipaikkasi koulussa ja tutki sitä peilin avulla. Minkälainen tila on yläpuolellasi? Piirrä näkymä. Toista sama paikassa, jota inhoat.
3. Vertaile ja keskustele havainnoista toisten kanssa. Miten eri tilojen katonäkymät poikkeavat toisistaan? Vaikuttaako se, mitä on pään yläpuolella, tilan viihtyisyyteen?
4. Silmälaput parantavat näkökykyä! Uskotko? Kokeile parin kanssa. Parisi on elävä kamera, jonka linssi on peitetty silmälapuilla. Sinä olet kameran käyttäjä. Johdata kamera oikein lähelle kuvauskohdetta ja ota kuva nostamalla silmälappuja pariaksi sekunniksi. Selvitä kyselemällä, minkälaisen kuvan kamerasi otti. Mitä näit? Oliko pinta tasainen vai oliko siinä kuvioita? Minkälaisia? Ota kolme kuvaa ja vaihda sitten roolia parin kanssa.
5. Zoomaa sitten kauemmaksi. Käytä apuna paperitötteröä ja rajaa etsimeen rakennuksia ja kaukaisiakin näkymiä? Ottamalla kuvia elävänä kamerana ja kerromalla heti havainnoistasi muistat paremmin näkemäsi.
6. Mikä oli paras ottamasi kuva? Piirrä se ulkomuistista mahdollisimman tarkasti ja käy sitten vielä tarkistamassa, mitä kaikkea olit muistanut.

KUULO

TAVOITTEENA

- herkistyä ympäristön äänille ja niiden aiheuttajille
- ymmärtää äänten merkitys arkiympäristössä
- huomata materiaalin, tilan ja äänen yhteys

MENETELMÄT

- havainnointi kuuntelemalla ja kuurona
- äänten tuottaminen ja taltiointi
- akustiikan tutkiminen ja rakentelu

TARVIKKEET

- kuulosuojaimet, kuulotorvi, silmälaput
- muistiinpanovälineet, nauhuri ja/tai kännykkä
- sakset, leikkuuveitsi, liimaa, teippiä
- pahvilaatikoita, paperia
- kelmua, kangasta, turkista, huopaa, foliota...

KOTITEHTÄVÄ

Kuuntele kotiasi. Löydätkö ääniä, joita et edes muistanut olevan? Kuvaile ääniä monin adjektiivein. Mitkä niistä lisäävät tai vähentävät kodikkuutta? Tutki eri huoneiden äänimaailmaa. Miten huoneet eroavat toisistaan? Miksi?

Valokuvat:

Nikolaj Alsterdal

Jaana Räsänen

Nikolaj Alsterdal

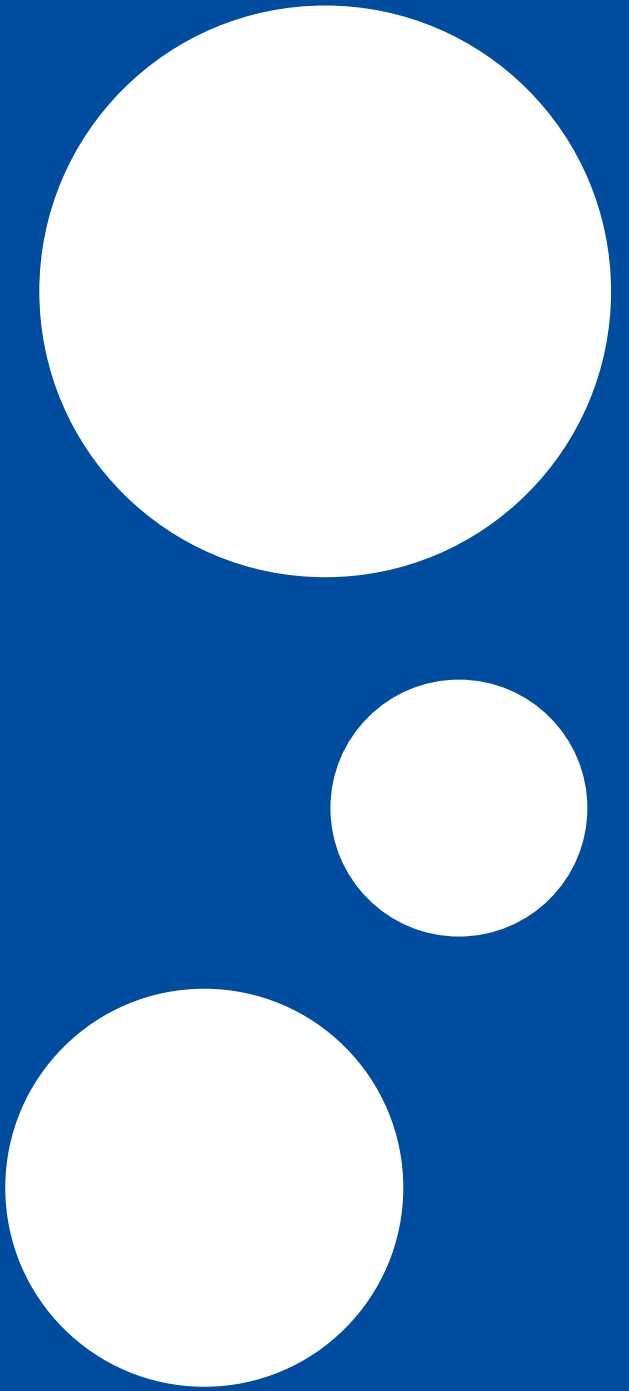
Tiia Ettala

Ennen kuulumatonta tilaa

Äänet voivat kertoa elämän rytmistä, varoittaa vaaroista tai helpottaa suunnistamaan vieraassa kaupungissa. Jos kuuntelee oikein tarkkaan, voi kuulla pinnoista heijastuvien äänten kuiskaukset, jotka kertovat ympäröivän tilan muodosta, koosta ja materiaaleista. Tietynlaiset äänet tuntuvat kuuluvan tietynlaisiin paikkoihin. Jos äänet eivät vastaa odotuksia, kuulija häiriintyy. Kuvittele, minkälainen olisi täysin hiljainen kauppakeskus tai heviä pauhaava kirjasto.

1. Käytä kuulosuojaimia ja kuljeskele koululla, sisällä ja ulkona. Miltä tuntuu olla kuuro? Muutuuko käyttäytymisesi? Keskity sitten kuuntelemaan. Mitä kuulet? Poimi nauhurille lyhyitä ääninäytteitä. Sulje silmät ja käytä kuulotorvea. Kuuletko nyt myös hiljaisimmat kuiskaukset ja kaukaisimmat huminat? **2.** Tutki koulusi tyhjän käytävän akustiikkaa. Kulje sen läpi kenkät jalassa ja ilman. Taputa käsiä, koputtele erilaisia pintoja kepillä ja kokeile miten oma äänesi kaikuu tilassa. Äänitä! Toista kokeet, kun käytävä on täynnä ihmisiä. Poikkeavatko havainnot toisistaan? Miten? Miksi? Miten äänet vaikuttavat tilan kokemiseen? **3.** Kuuntele ääninäytteet hiljaisessa huoneessa irti alkuperäisestä yhteydestään. Pystytkö tunnistamaan äänen lähteet? Mitkä äänet ovat miellyttäviä ja mitkä häiritseviä? Mitä ne kertovat sinulle tilasta, kaupungista, maailmasta? Pystyisitkö tekemään musiikkia näistä äänistä? Miten?

4. Tee akustolaatikko. Käytä valmista laatikkoa lähtökohtana. Varmista, että pääsi mahtuu sen sisälle. Leikkaa laatikkoon suuret aukot kullekin sivulle niin, että jäljelle jää kehikko. Verhoile sitten kehikko sisältä valisemallasi materiaalilla: pehmeällä, kovalla, ohuella, paksulla... **5.** Kun laatikko on valmis, kokeile sitä päähäsi. Kuuletko toisten äänet ulkopuolelta? Miltä oma äänesi kuulostaa? Testaa myös toisten laatikoita. Mitkä materiaalit tuntuvat imevän, eristävän, heijastavan tai vahvistavan ääntä?

HAJU

TAVOITTEENA

- herkistää hajuaisti ympäristölle
- ymmärtää hajujen vaikutus viihtyisyyteen

MENETELMÄT

- hajunäytteiden tutkiminen
- mielikuvaharjoitukset
- koulun hajukartan tekeminen
- ympäristön parantamisen ideointi

TARVIKKEET

- hajupurkit ja silmälaput
- koulun pohjapiirustus ja/ tai asemapiirros
- piirustusvälineet ja värikynät

KOTITEHTÄVÄ

Nuuski kotiasi. Mitkä hajut luovat kotisi yleishajun? Erotatko erilaisten rakennus- ja sisustusmateriaalien hajuja? Mitkä hajut luovat viihtyisyyttä, mitkä tuntuvat häiritseviltä?

Valokuvat:

Nikolaj Alsterdal

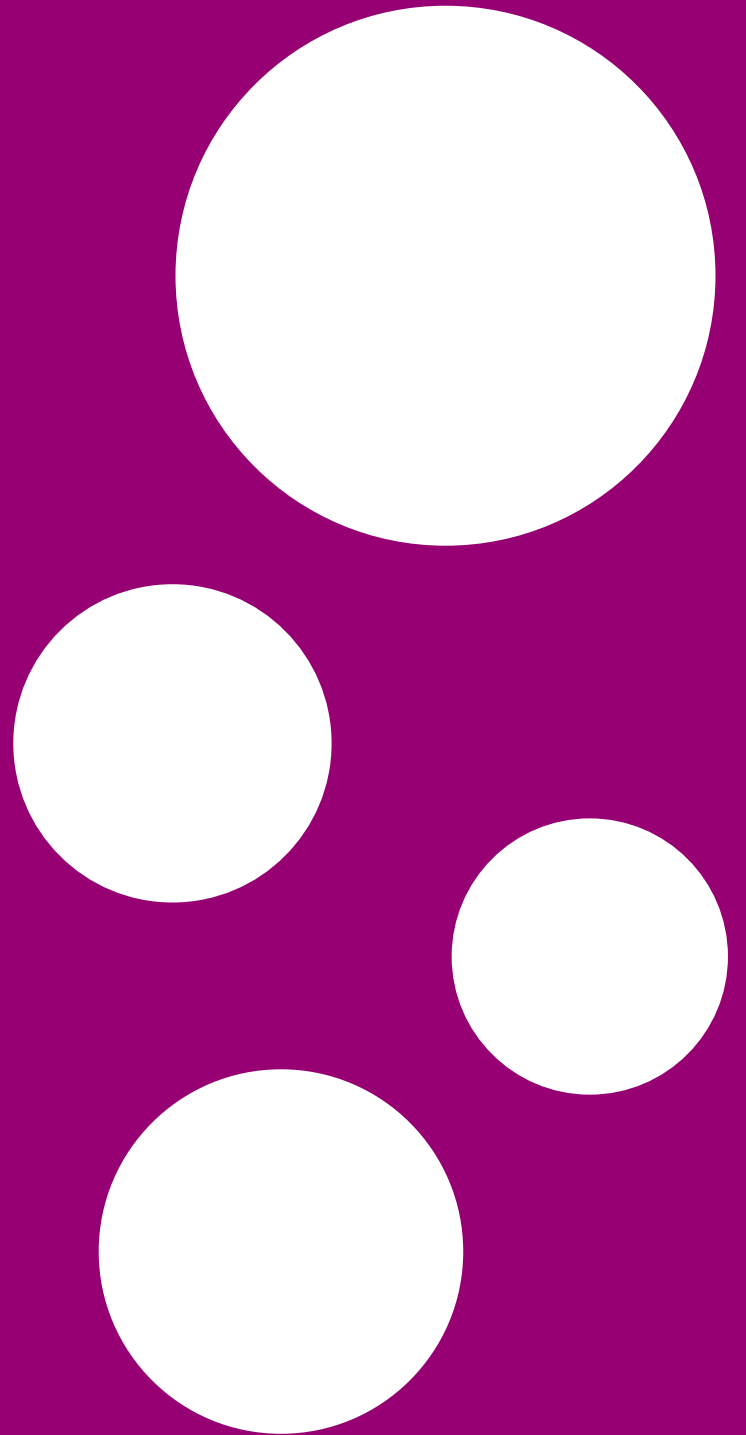
Pia Pettersson (kaikki pikkukuvat)

Tuoksuvia tunnelmia

Jokaisella seudulla on oma ominaishajunsa. Onko kotiseudussasi ripaus mäntymetsää, leipomoa tai uimahallia? Myös huonetilat haisevat erilaisilta, sillä eri materiaaleilla ja toiminnoillakin on omat ominaishajunsa. Jotkut haisevat hyvältä, puhtaalta tai raikkaalta, toiset jopa vaarallisen myrkyllisiltä. Esimerkiksi homehtuvan talon tunnistaa ensimmäisenä pistävästä hajusta. Hyvät tuoksut liittyvät mielihyvän kokemuksiin. Tervan tuoksu voi viedä kauas lapsuuteen isoisän venevajalle, muistuttaa kesämökin savusaunasta tai synnyttää tarpeen loihkia maukas savulohiateria.

1. Pienissä purkeissa on voimakkaita hajuja: tervan, hajuveden, sitruunan... Peitä silmäsi. Mitä tulee ensimmäisenä mieleesi, kun yksi purkeista avataan ja vankina ollut haju syökyy sieraimiisi? Muistoja? Mielikuvia? Kerro niistä? 2. Valitse yksi haju ja kuvaile sitä monipuolisesti eri adjektiiveilla. Mieti, millaisiin tiloihin, paikkoihin tai tilanteisiin adjektiivit voisivat liittyä. Pääsetkö pois ensimmäisistä mielikuvistasi? 3. Vie hajupurkit retkelle ja avaa ne mitä erilaisimmissa paikoissa. Miten haju vaikuttaa paikan ja tilan kokemiseen? Muuttuuko tila joksikin muuksi?

4. Tutki koulun hajuympäristöä nenälläsi sekä sisällä että ulkona. Sulje välillä silmäsi ja keskity haistelemaan. Minkälaista tietoa saat koulustasi hajuaistin avulla? Tee hajukartta. Väritä erilaisten hajujen alueet koulun pohja- tai asemapiirrokseseen. Päätä ensin yhdessä toisten kanssa, mitkä värit kuvaavat ikäviä hajuja ja mitkä miellyttäviä tuoksuja. Ovatko muut samaa mieltä? Pääsettekö yksimielisyyteen? 5. Pohdi lopuksi, miten ikävien värien alueet saisi muutettua viihtyisämmiksi. Onnistuuko se pelkästään hajumaailmaa muuttamalla vai vaatiiko se muita toimenpiteitä? Tee suunnitelma!

TUNTO

TAVOITTEENA

- kartuttaa arkkitehtuurielämyksiä tunnustelemalla
- oivaltaa tuntoaistin merkitys ympäristön kokemisessa

MENETELMÄT

- pintojen tunnustelu ja dokumentointi
- suunnittelu ja rakentelu
- kokemusten ja mielikuvien jakaminen

TARVIKKEET

- pehmeää paperia ja pehmeitä lyijykyniä
- puutikkuja, pahvia, pahvilaatikoita, purkkeja...
- muovia, villaa, nahkaa, kangasta...
- askarteluliimaa, lämpöliimapistooli

KOTITEHTÄVÄ

Ravista ovenkahvaa, tervehtiäksesi kotiasi. Astu sisään ja koskettele pintoja peremmälle siirtyessäsi. Mitä eri pinnat kertovat? Miten viesti muuttuu tilasta toiseen siirtyessäsi? Miksi materiaaleja on käytetty niin kuin on?

Valokuvat:

Nikolaj Alsterdal

Teija Isohauta

Hannu Taskinen

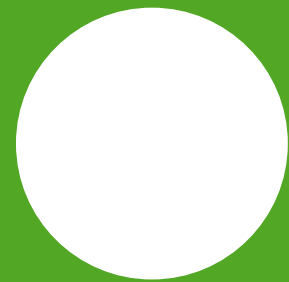
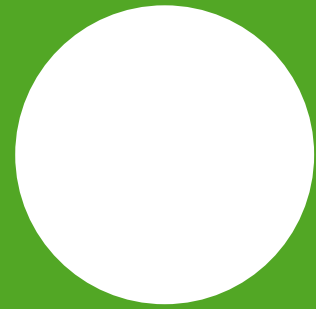
Niina Hummelin

Pia Pettersson

Oven kahvan kosketus

Iho on ihmisen suurin elin, joka suojaa elimistöä ulkomaailmalta - samalla tavalla kuin talon ulkopinnat suojaavat sen kantavia rakenteita, sisätiloja, tapahtumia ja asukkaita. Iho reagoi monenlaisiin ärsykkeisiin: kosketukseen, kipuun, paineeseen, kylmään ja kuumaan. Sormenpäät ovat erityisen herkäät. Se, miten rakennus koskettaa sinua, voi olla merkityksellistä. Parhaimmillaan oven kahvan kosketus sanoo: Hei!

1. Tutki koulusi pintoja tuntoaistin avulla. Tunnustele ensin koko kämmenellä, jalkapohjilla, istumalla, nojaamalla, loikoilemalla. Ovatko pinnat sileitä vai karheita, kylmiä vai lämpimiä, viihtymään houkuttelevia vai luotaan työntäviä? Onko niillä jokin erityinen tehtävä?
2. Pukeudu sitten tunnusteluhanskoihin ja jatka tutkimusta sormenpäillä. Sulje välillä silmät. Herkistyvätkö sormenpäät nyt tuntemaan tarkemmin? Minkälaisia mielikuvia mieleesi nousee?
3. Tee tutkimistasi pinnoista hankauspiirustuksia. Laita paperi pinnan päälle ja siirrä sen struktuuri paperille hankaamalla kuvio esiin esimerkiksi lyijykynällä. Kirjaa toiselle puolelle tuntemuksiasi ja mielikuviasi. Pystyvätkö toiset arvaamaan piirustusten ja muistiinpanojen perusteella, mitä pintaa olet tutkinut?
4. Rakenna pienoismalli yhden hengen olotilasta. Tee tila kokonaan itse tai käytä lähtökohtana sopivan kokoista ja muotoista laatikkoa tai purkkia. Mieti minkälaiden pintojen toivoisit koskettavan itseäsi sisätiloissa. Valitse materiaalit ja pyri luomaan voimakas hyvänolon tunnelma.
5. Minkälaisessa paikassa olotilasi on? Metsässä? Rantakalliolla? Avaruudessa? Onko sen kestettävä tuulen tuiverrusta ja rankkasadetta? Tee ulkopinnasta sopiva kuvittelemiisi oloihin.
6. Tutki ja vertaile valmiita olotiloja toisten kanssa. Poikkeavatko materiaali- ja valinnat kovasti toisistaan?

RAKENNUS- PERINTÖ

TAVOITTEENA

- herättää kiinnostus omaan rakennusperintöön
- pohtia kansallista ja kulttuurista identiteettiä
- valottaa kulttuuriperinnön yhteyttä arkkitehtuuriin
- kartuttaa tietämystä pohjoismaiden kulttuurista

MENETELMÄT

- kuvaileva kirjoittaminen ja kokemusten jakaminen
- muistin ja mielikuvituksen käyttäminen
- rakentelu

TARVIKKEET

- kirjoitus- ja piirustusvälineet
- kuvaesitys
- pahvia, palikoita, puutikkuja...
- lämpöliimapistooli, askarteluliimaa

KOTITEHTÄVÄ

Mitä ottaisit mukaan omasta kulttuuristasi, jos joutuisit muuttamaan vieraaseen maahan? Sisustaisitko kotisi samalla tavalla kuin uuden kotimaasi asukkaat?

Valokuvat:

Niina Hummelin

Niina Hummelin

Jaana Räsänen

Suomen rakennustaiteen museo

Pia Rasmussen

Tiia Ettala

Pia Rasmussen

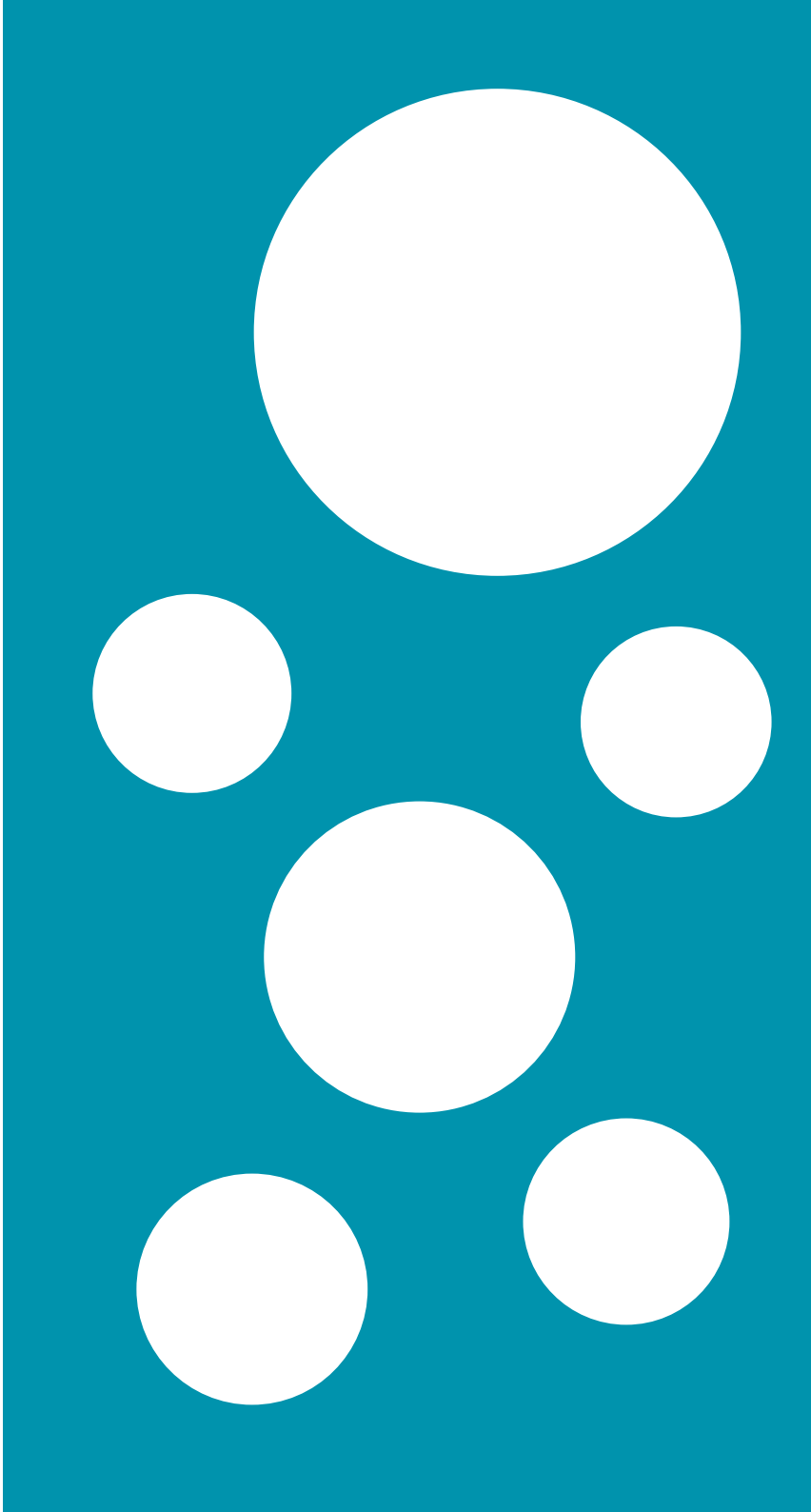
Erotatko pohjoismaat?

Onko kotisi tyypillinen oman kulttuurisi edustaja? Mitä tiedät pohjoismaiden kulttuuriperinnöstä? Tunnistatko pohjoismaiset talot ja maisemat muiden joukosta?

1. Miten kuvailisit kotimaatasi vieraalle? Kirjoita kirje, jossa kerrot siitä seikkaperäisesti. Miltä kotimaasi näyttää, haisee, kuulostaa, tuntuu? Millaisia ovat sen maisemat, kylät ja kaupungit? Mistä materiaaleista talot on tehty? Miten ja miksi? Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja on vanhoilla ja uusilla taloilla? **2.** Jatka kirjettä kertomalla kodistasi? Millaisessa talossa asut? Miten kotisi on sisustettu? Onko se yksinkertaisen pelkistetty vai täynnä huonekaluja ja tavaroita? Mitä materiaalia seinät, katot ja lattiat ovat? Minkä muotoisia ja kokoisia ikkunat? Mikä on eri huoneiden käyttötarkoitus? Mistä huoneesta pidät eniten ja miksi? Missä olet yksin ja missä perheesi kanssa? Kuvita kirje luonnosmaisilla piirroksilla.

3. Tutki maailman rakennusperinnettä esitteleviä kuvia. Pystytkö päättämään, mistä maista esimerkit ovat? Löydätkö seasta pohjoismaiset talot? Millä perusteella tunnistit ne? Oliko ongelmia? Millaisia? **4.** Vertaile sitten pohjoismaisia rakennuksia ja maisemia toisiinsa. Minkälaisia yhtäläisyyksiä ja eroja löydät? Mikä tekee suomalaisesta talosta suomalaisen ja norjalaisesta norjalaisen? Mitä rakennuksissa käytetyt materiaalit, muodot, mitat ja suhde maisemaan kertovat ihmisistä, perinteistä ja kulttuurista?

5. Tutki kotimaasi rakennusperinnettä hamasta menneisyydestä tähän päivään. Valitse jokin kiinnostava rakennus ja tee siitä julkisivureliefi. Valitse materiaali rakennuksen mukaan. Tee puutalo puutikuista, tiilitalo punaisesta savesta, betonitalo kipsistä... Aseta reliefit näytteille aikajärjestykseen niin saat rakennusperinnön aikajanan myös toisten ihailtavaksi.

MATERIAALIT

TAVOITTEENA

- tunnistaa rakennusmateriaaleja eri aisteilla
- oppia erilaisten materiaalien käyttötarkoituksia

MENETELMÄT

- näytteiden ja lähiympäristön materiaalien tutkiminen
- omien aistimusten kuvailu sanallisesti
- suunnittelu ja piirtäminen

TARVIKKEET

- materiaalinäytteet
- arkkitehtuuri- ja sisustuslehdet
- koulun piirustukset
- piirustusvälineet

KOTITEHTÄVÄ

Tutki kotitaloasi: kuinka monta eri materiaalia tunnistat? Mistä materiaaleista pidät? Miksi? Haluaisitko tehdä muutoksia? Millaisia?

Valokuvat:

Jaana Räsänen

Pia Pettersson

Alvar Aalto -museo

Jaana Räsänen

Tiia Ettala

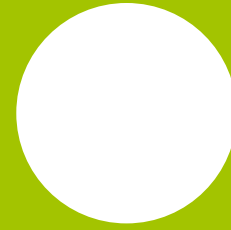
Teija Isohauta

Lämmintä, hohtavaa, kaikuva

A rkkitehtuuria kutsutaan yleisesti rakennetuksi ympäristöksi. Se on rakennettu erilaisista materiaaleista, joista joitakin käytetään kantavina rakenteina, joitakin pintamateriaaleina ja joitakin luomaan erityistä tunnelmaa. Puu, teräs, lasi, muovi, savi, olki, betoni – mihin niitä käytetään?

1. Tutki materiaalinäytteitä. Haistele, tunnustele, katsele, kopistele ja kuuntele. Tunnista ja nimeä materiaalit. Onko se mahdollista ilman silmiä? Kuvaile ja vertaile aistimuksiasi. Mistä tunnistit materiaalit? **2.** Tarkastele luokkahuoneen pintoja ja koko koulun tiloja. Löydätkö samoja materiaaleja kuin näytepalat? Mihin tarkoitukseen ne sopivat? Mitä muita materiaaleja löydät? Pystytkö selvittämään, mitä materiaalia ovat koulusi kantavat rakenteet. Millaiset materiaalit luovat viihtyisyyttä? Luokittele ja nimeä löytämäsi materiaalit käytön mukaan. **3.** Tutki myös asuinaluettasi, kotikylääsi tai -kaupunkiasi. Miten eri materiaaleja käytetään katutilassa, kellareiden syövereissä, julkisivupinnoissa tai koristeaiheissa? Miksi niitä käytetään juuri niin?

4. Lainaa kirjastosta arkkitehtuuri- ja sisustuslehtiä tai -kirjoja. Kiinnitä erityistä huomiota pohja- ja leikkauspiirroksiin. Miten merkitään ikkuna tai ovi? Entä huonekalut ja materiaalit? Piirrä oman huoneesi pohjapiirros ja leikkaus. Suunnittele huoneeseesi uusi unelmasisustus. Käytä vain suosikkimateriaalejasi ja merkkää ne piirroksiin. Voit käyttää suunnittelijoiden merkintöjä tai keksiä itse paremmat. Jos mahdollista, liitä suunnitelmiin myös materiaalinäytteet. Viimeistele piirrokset lempiväreilläsi. **5.** Esittele työsi toisille ja perustele omat valintasi. Voiko samoilla perusteilla tehdä eri valintoja?

MITTAKAAYA

TAVOITTEENA

- oppia tekemään mittakaavan muunnoksia
- havaita ihmisten ja rakennusten mittojen yhteys
- ymmärtää mittakaavan käsite

MENETELMÄT

- kuvien ja lähiympäristön tutkiminen
- mittaaminen, mittojen pienentäminen
- pienoismallien rakentaminen

TARVIKKEET

- kuvia erilaisista rakennuksista
- mittanauha, narua
- pahvia, paperia, puutikkuja, savea, kangasta...
- sakset, veitsiä, liimaa
- piirustusvälineet, vesivärit

KOTITEHTÄVÄ

Tutki kotitaloasi. Miten ihmisen mitat ovat vaikuttaneet kotisi mittoihin? Yletytkö avaamaan astiakaapin oven? Näetkö itsesi kylpyhuoneen peilistä?

Valokuvat:

Pia Pettersson

Pihla Meskanen

Niina Hummelin

Niina Hummelin

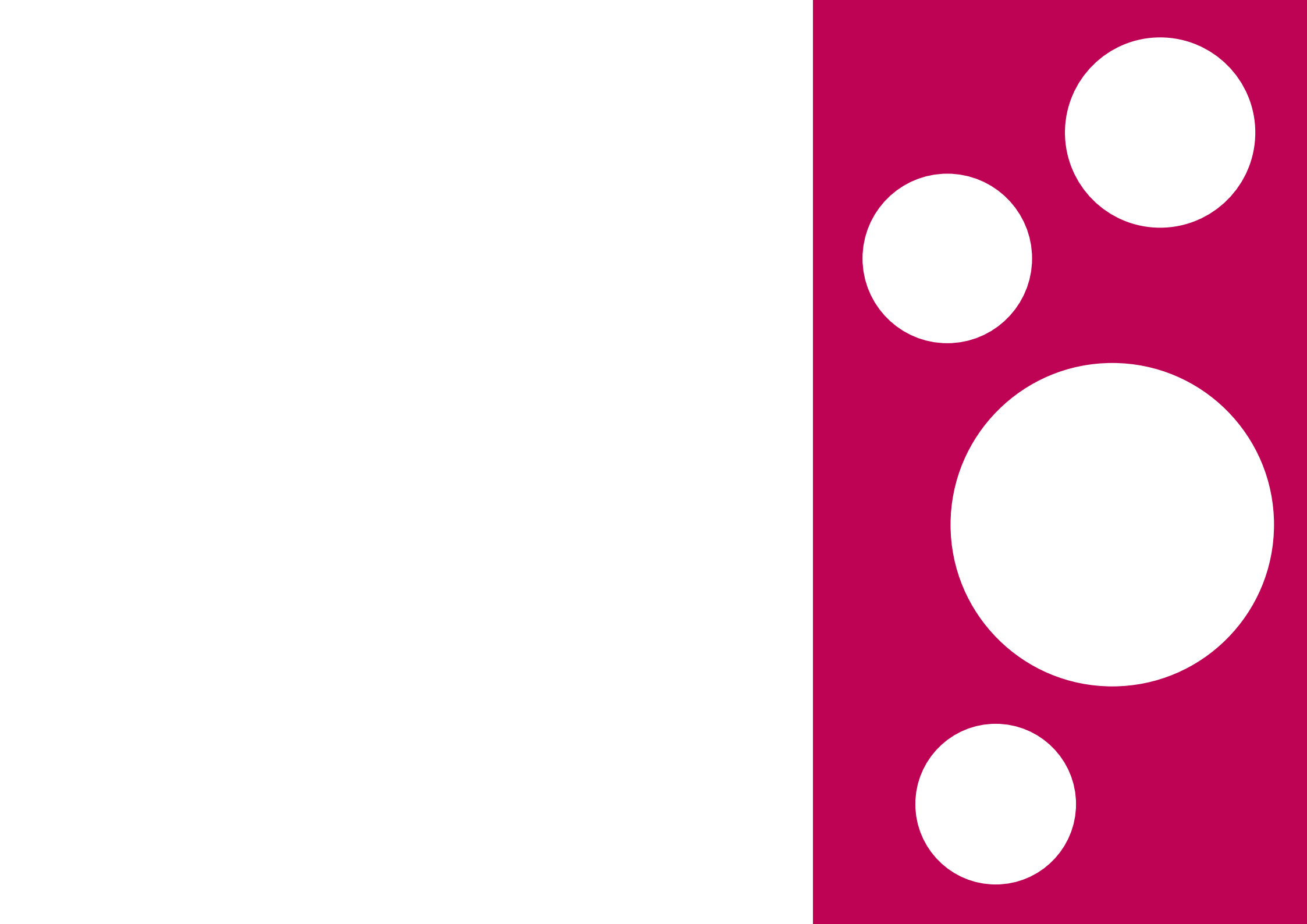
Tiia Ettala

Inhimilliset mitat

Nukkekoti, leikkimökki ja omakotitalo ovat kaikki asumuksia, mutta eri mittakaavoissa: nukan, lapsen ja aikuisen. Todellisten esineiden, rakennusten tai luonnon elementtien mittakaava on 1:1, suunnistuskartan maasto esimerkiksi 1:1000. Jos kutistaisit itsesi niin pieneksi, että mahtuisit kartan maastoon olisit alle 2 millin mittainen. Huonekalujen, tilojen ja talojen mitat ovat suhteessa ihmisen mittoihin. Oven kahva sopii käteen, jalka porrasaskelmalle ja perhe ruokapöydän ääreen. Joskus suurella koolla halutaan kuvata esimerkiksi valtaa. Kun nouset eduskuntatalon portaita sinulle tulee tunne, että olet menossa tärkeään paikkaan.

1. Tee kävelyretki lähiympäristöön ja mittaa sitä omalla kehollasi. Tutki myös kuvia eri kokoisista taloista. Miten ihmisen mitat, mittasuhteet ja tarpeet ovat vaikuttaneet niiden suunnitteluun. Miksi erilaiset talot ovat eri kokoisia? Miksi sairaala on suurempi kuin omakotitalo? Ovatko kivistä rakennetut talot pienempiä kuin olkikatkoiset savitalot? Miksi paloaseman tai kirkon torni on korkea? Löydätkö rakennuksia, joissa on huomioitu sinun mittasi? 2. Kutista itsesi mittakaavaan 1:16. Aloita mittaamalla pituutesi narun pätkällä. Taittele naru ensin puoliksi ja sitten taas puoliksi, aina uudestaan kunnes olet taittanut sen 16 osaan. Mittaamalla yhden osista saat oman pituutesi uudessa mittakaavassa. Samalla tavalla voit halutessasi selvittää kaikkien ruumiinosiesi mitat.

3. Muovaile mittakaavaminä uusien mittojen mukaan ja rakenna sitten sille sopiva kesäasumus. Aloita luonnostellen. Millaisessa paikassa peukaloinen haluaisi asua ja mitä se asumiseensa tarvitsisi? Valitse sopivia materiaaleja ja aloita rakentaminen. Kiinitä huomiota mittoihin. Ovathan tilat ja huonekalut sopivassa mittakaavassa? Näkeekö ikkunoista ulos ja mahtuuko oviaukoista kulkemaan? Mittakaavaminän avulla voit tarkistaa mittoja ja suhteita rakentelun aikana.

MUODOT

TAVOITTEENA

- innostaa tutkimaan lähiympäristön arkkitehtuuria
- oppia tunnistamaan kaksi- ja kolmiulotteisia muotoja
- löytää arkkitehtuurin monimuotoisuus

MENETELMÄT

- muotojen tunnistaminen ja vertailu
- minä kamerana -harjoitukset
- materiaalien ja muotojen välisen yhteyden tutkiminen

TARVIKKEET

- muotopalikat
- kuvia eri muotoisista taloista
- piirustusvälineet
- muotoilu- ja rakentelumateriaaleja

KOTITEHTÄVÄ

Tutki omaa kotitaloasi ja sen eri materiaaleista tehtyjä muotoja sisällä ja ulkona. Löydätkö sekä geometrisia että vapaita muotoja?

Valokuvat:

Tiia Ettala

Pia Pettrsson

Pia Pettersson

Olli Pursiainen

Jan-Erik Andersson

Pia Pettersson

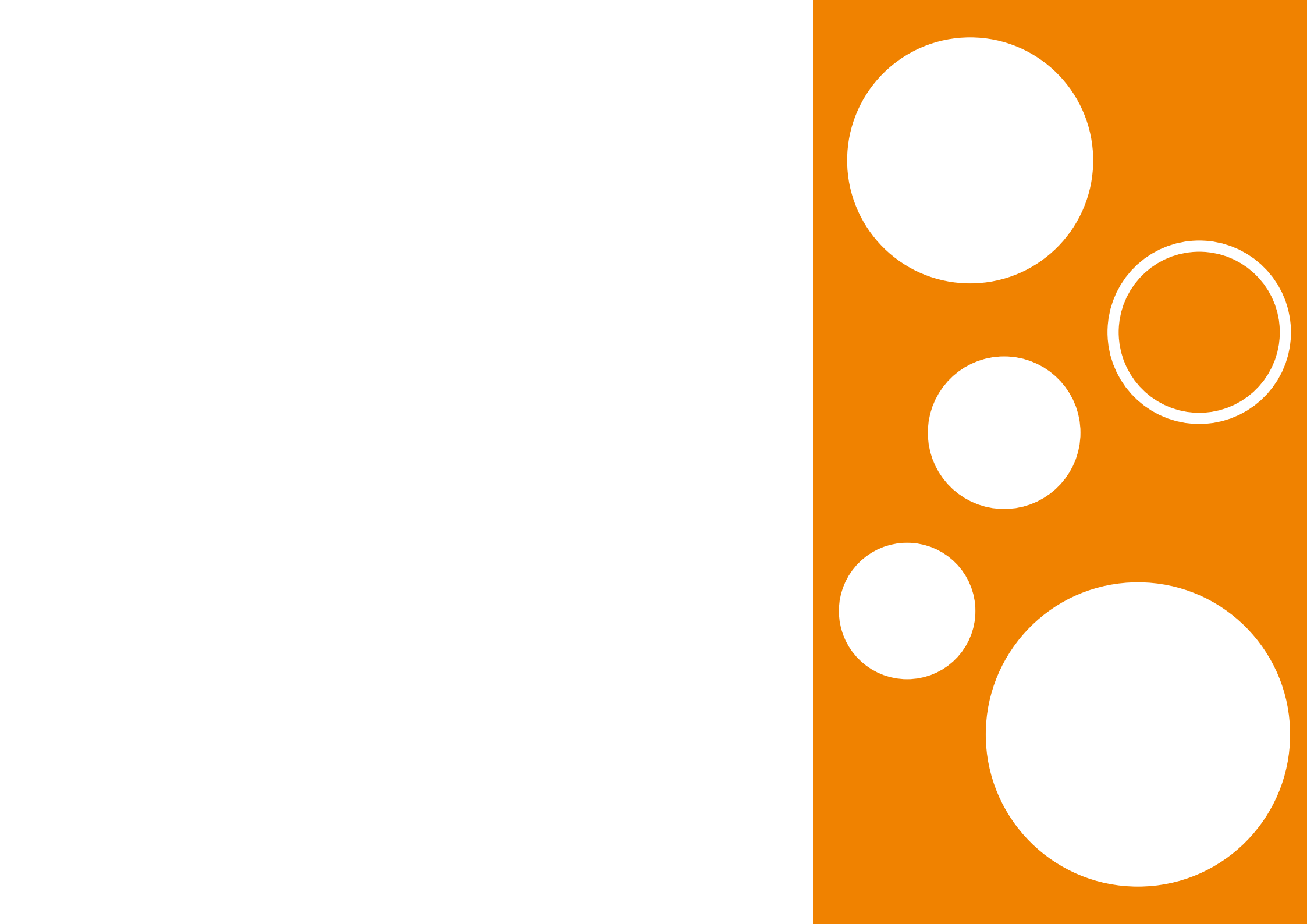
Kulmia vai kaaria?

Ympäristö on tulvillaan erilaisia muotoja, kaksi ja kolmiulotteisia, geometrisia ja orgaanisia. Rakennukset näyttävät useimmiten olevan suorakulmaisia: joskus hyvin pelkistettyjä kuutiota ja joskus suorakulmaisten särmiöiden rytmikkäitä ryppäitä. Kun niitä tarkastelee lähemmin, huomaa kuitenkin, että ne ovat monien erilaisten muotojen yhdistelmiä. Erikoisempia muotoja käytetään esimerkiksi museoissa, urheiluhalleissa, kauppakeskuksissa, kirkkoissa tai muissa kokoontumispaikoissa. Vain harvoin muoto on lähtökohta suunnittelulle.

1. Tunnustele muotopalikoita silmät ummessa. Miltä ne tuntuvat? Pystytkö tunnistamaan muodot? **2.** Tutki luokkaa sekä koko koulua ja sen lähiympäristöä. Tarkastele ensin yleisnäkymää ja tarkenna sitten aivan pienimpiin yksityiskohtiin. Minkälaisia muotoja löydät? Piirrä ja nimeä muodot. Muista huomioida niiden kaksi- ja kolmiulotteisuus. Millaisia muotoja löydät luonnosta? Mitä materiaalia löytämäsi muodot ovat? Tehdäätkö joistakin rakennusmateriaaleista vain kulmikkaita muotoja? Muistatko nähneesi tiloja tai taloja, jotka eivät ole suorakulmaisia?

3. Onko mahdollista tehdä pallo pahvista tai puutikuista? Miten? Kokeile erilaisia materiaaleja: pahvia, paperia, savea, puutikkuja, rautalankaa, muovia, hiekkaa, muovailuvahaa. Muotoile ja rakentele niistä sekä tiukan geometrisia että vapaan orgaanisia kappaleita.

4. Voisivatko syntyneet muodot olla oikeiden esineiden tai rakennusten pienoismalleja? Miltä tuntuisi, jos kotikyläsi tai -kaupunkisi talot olisivat kaikki eri muotoisia ja eri materiaaleista rakennettuja? **5.** Valitse lopuksi mieleisin tekemistäsi kappaleista ja kuvittele, miltä tuntuisi olla sen sisällä. Viihtyisitkö siellä? Yritä kuvata sisätilaa piirtämällä.

PAIKAN HENKI

TAVOITTEENA

- oppia havainnoimaan kaikilla aisteilla
- herkistyä erilaisille tunnelmille
- oivaltaa luonnon ja rakennetun vuorovaikutus

MENETELMÄT

- tarinankerronta
- aistiharjoitukset ja eläytyminen
- piirtäminen, maalaaminen ja valokuvaaminen
- pienoismallien rakentaminen

TARVIKKEET

- matkaesitteet
- silmälaput, tunnusteluhanskat, kuulotorvi
- piirustus- ja maalaustarvikkeet
- valikoima rakentelu- ja luonnonmateriaaleja

KOTITEHTÄVÄ

Mikä on lempipaikkasi? Kuvaile sitä mahdollisimman monipuolisesti ja monin adjektiivein. Minkälainen on sen henki? Osaatko tiivistää vastauksesi yhteen sanaan?

Valokuvat:

Pia Pettersson

Jaana Räsänen

Pia Pettersson

Arkki/ Pihla Meskanen

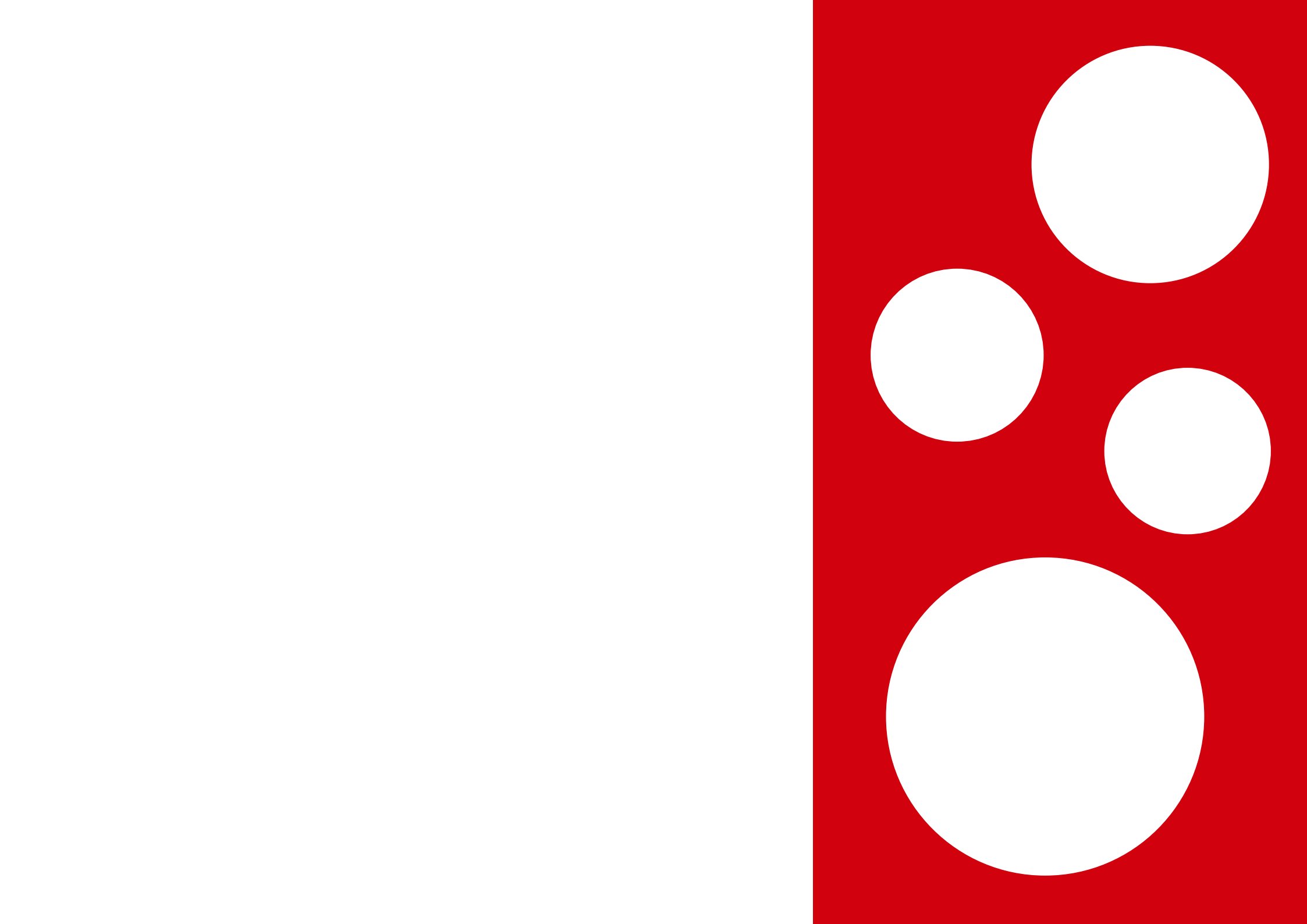
Pia Pettersson

Paikan henkeä etsimässä

Jokaisella paikalla, pienellä tai suurella, rakennetulla tai luonnonpaikalla, on oma henkensä. Lähtökohdan paikan hengelle muodostavat luonnonolot: maisema, maaperä, kasvillisuus, säätila, vuoden- ja vuorokauden ajat. Sekä luontoon että kaupunkiympäristöön voidaan rakentaa joko paikan henkeä mukaillen tai sitä muuttaen. Ihmisen rakentamat paikat rajautuvat ympäristöstään erilaisilla tavoilla. Jotkut tilat ovat avoimia, toiset suljettuja. Rakentamiseen on käytetty erilaisia materiaaleja, muotoja ja rakenteita. Fyysisten ominaisuuksien lisäksi paikan henkeen vaikuttavat sen eletty historia sekä kokijan muistot ja kokemukset. Sama paikka on jokaiselle ihmiselle aina vähän erilainen.

1. Tutki ja vertaile matkaesitteiden kuvia erilaisista paikoista eri puolilla maailmaa. Miten paikat eroavat toisistaan? Minne sinä matkustaisit mieluiten? Miksi? Kerro tai kirjoita kuvitteellisesta matkastasi tarina, jossa kuvaillet ympäristöä seikkaperäisesti. 2. Tutki erilaisia paikkoja koulussa ja sen lähiympäristössä. Käytä kaikkia aisteja: tunnustele, tasapainoile, haistele, kuuntele ja katsele! Eläydy! Kirjoita tai piirrä muistiinpanoja havainnoistasi. Miten eroavat toisistaan luokahuone, keittiö, tuulikaappi tai piha? Mitä yhteistä niillä on? Mikä saa paikan tuntumaan viihtyisältä ja mukavalta, mikä salaperäiseltä ja jännittävältä? Mikä on koulun paras paikka? Miksi?

3. Valitse lähiympäristön luonnonpaikka tarkemman tutkimuksen kohteeksi. Havainnoi kaikilla aisteilla ja dokumentoi piirtämällä, maalaamalla tai valokuvaamalla. Mikä vaikuttaa siihen, miltä paikka tuntuu? Mihin tarkoitukseen se mielestäsi sopii? Yksinöloon, kavereiden tapaamiseen, seikkailuun? 4. Suunnittele sitten maja valitsemasi tarkoitukseen ja rakenna siitä pienoismalli. Huomioi paikan henki suunnittelun lähtökohtana. Syn-tyikö luokassa erilaisia majoja samaan paikkaan? Mistä arvelet sen johtuvan? Ota selvää olisiko mahdollista rakentaa joku majoista, tai uusi yhteinen maja mittakaavassa 1:1.

RAKENTEET

TAVOITTEENA

- tutustua erilaisiin rakenteisiin
- saada kokemuksia tasapainosta ja kestävydestä
- ymmärtää kantavien rakenteiden merkitys

MENETELMÄT

- tasapaino- ja kestävyysharjoitukset
- rakentelu

TARVIKKEET

- kaksimetrisen puusoiron
- puutikkuja, rautalangasta
- lämpöliimapistoolit

KOTITEHTÄVÄ

Minkälaisia näkyviä rakenteita löydät koulumatkalta? Pystytkö päättämään minkälaisia ovat rakennusten piilossa olevat rakenteet? Piirrä ja kuvaile rakenteita muistilehtiöön.

Valokuvat

Arkki/ Vinkkeli -työpajat

Pia Pettersson

Teija Isohauta

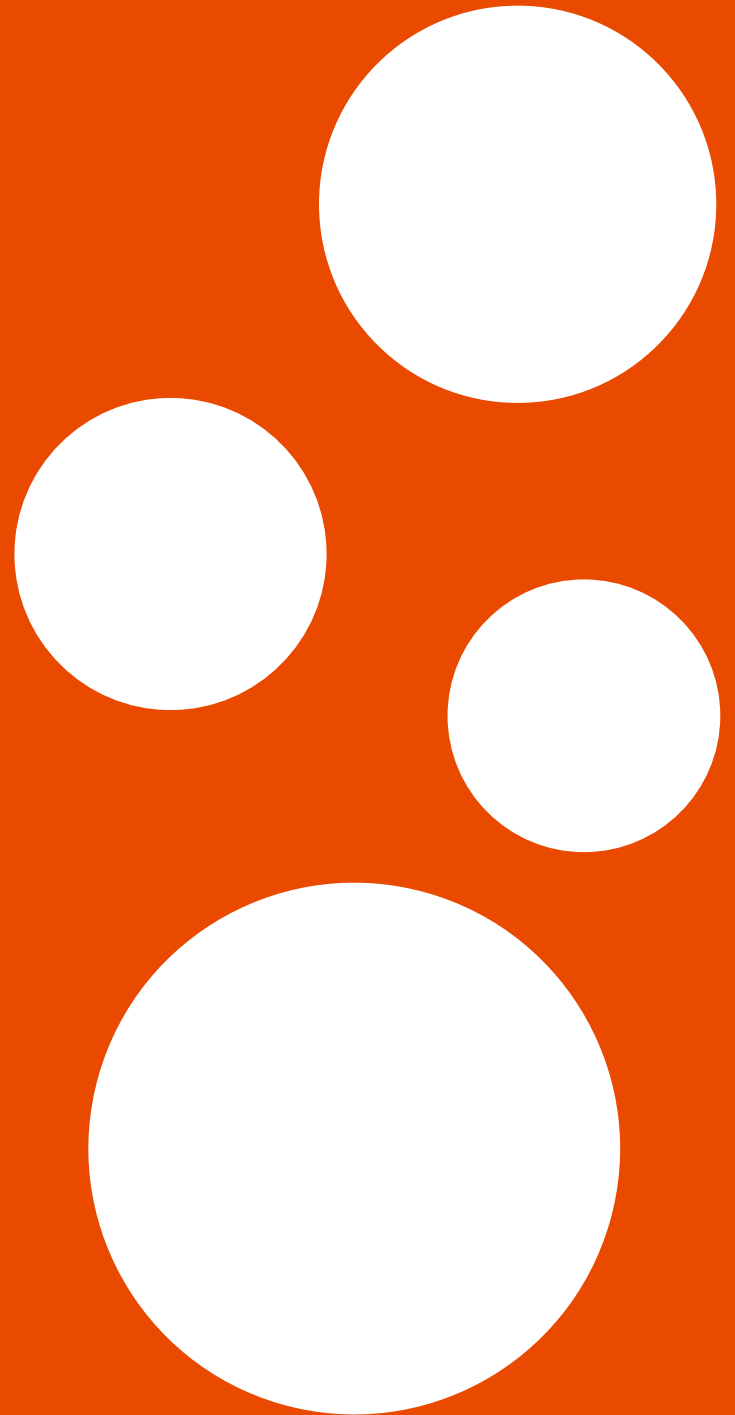
Pia Pettersson

Pia Pettersson

Maailman korkein torni

Ihmisen pitää ryhdissä luuranko. Rakennuksilla puolestaan on kantava runko. Perustukset muodostavat rakennuksen kantavan pohjan. Perustuksilta nousevat pystysuuntaiset pilarit kannattelevat vaakasuuntaisia palkkeja ja niiden päällä lepäävää laattaa, esimerkiksi kerrostalon välipohjaa. Rakenteet on jäykistettävä huojumisen estämiseksi vinoituilla, sillä kolmioon perustuvat rakenteet ovat kestäviä. Joskus rakennuksen kantava runko on helposti havaittavissa, joskus se jää piiloon pintarakenteiden ja -materiaalien alle. Vain harvoin talot ovat enää umpikiveä eli massiivirakenteisia, kuten entisaikojen hirsitalot tai kivilinnat.

1. Seiso yhdellä jalalla ja ummista silmät. Nosta kädet ylös. Miltä tuntuu olla torni? Laske toinen jalka alas? Helpottuuko tornina olo? Pyydä kaveria huojuttamaan tornia? Minkälaisen tornin saat aikaan parin kanssa? Onnistutteko tekemään siitä huojumattoman? Miten?
2. Testaa suippokaaren kestävyys. Tarvitset 12 apulaista ja noin kaksimetrisen puutangan. Pyydä kuutta avustajaa asettumaan vastakkain tangon molemmin puolin ja kannattelemaan sitä kädet suoraan eteen ojennettuina. Testaa rakenteen kestävyys ja roiku tangosta. Mitä tapahtuu? Pyydä sitten avustajia nostamaan tanko ylemmäksi ja pareja nojaamaan toisiinsa. Mitä tapahtuu, jos nyt roikut tangossa? Pyydä jäljellä olevat avustajat asettumaan yhden kannattelijan taakse ja nojaamaan kämmenillä hartioihin. Joko kestää?
3. Tee puutikuista tai rautalangasta kolmioita. Osaatko tehdä niistä kolmiulotteisia muotoja? Rakenna lopuksi mielikuvituksellisia torneja kolmioita yhdistelemällä. Pystytkö rakentamaan itsesi korkuisen tornin? Mitä toimenpiteitä se edellyttää?
4. Aseta tornisi lopulta osaksi yhteistä tornitalojen kaupunkia. Haluaisitko asua sellaisessa? Ota selvää onko samantyyppisiä torneja tai pilvenpiirtäjiä oikeasti olemassa? Missä?

RYTMI

TAVOITTEENA

- tunnistaa erilaisia rytmejä musiikista
- havaita rytmi ja toisto arkkitehtuurissa

MENETELMÄT

- aisti- ja rytmiharjoitukset
- rytmikkäiden sommitelmien tekeminen

TARVIKKEET

- piirustusalue ja luonnospaperia
- valkoista ja mustaa paperia, väripapereita
- kyniä, kumeja, sakset, askarteluliimaa
- musiikkinäytteitä, rakentelupalikoita

KOTITEHTÄVÄ

Kiinnitä huomiota erilaisiin rytmeihin koulumatkalasi. Löydätkö niitä? Laske montako askelta mahtuu lyhtytolppien väliin? Miten portaikot muuttavat askeltesä rytmiä? Muita?

Valokuvat:

Teija Isohauta

Niina Hummelin

Jaana Räsänen

Teija Isohauta

Jaana Räsänen

Jaana Räsänen

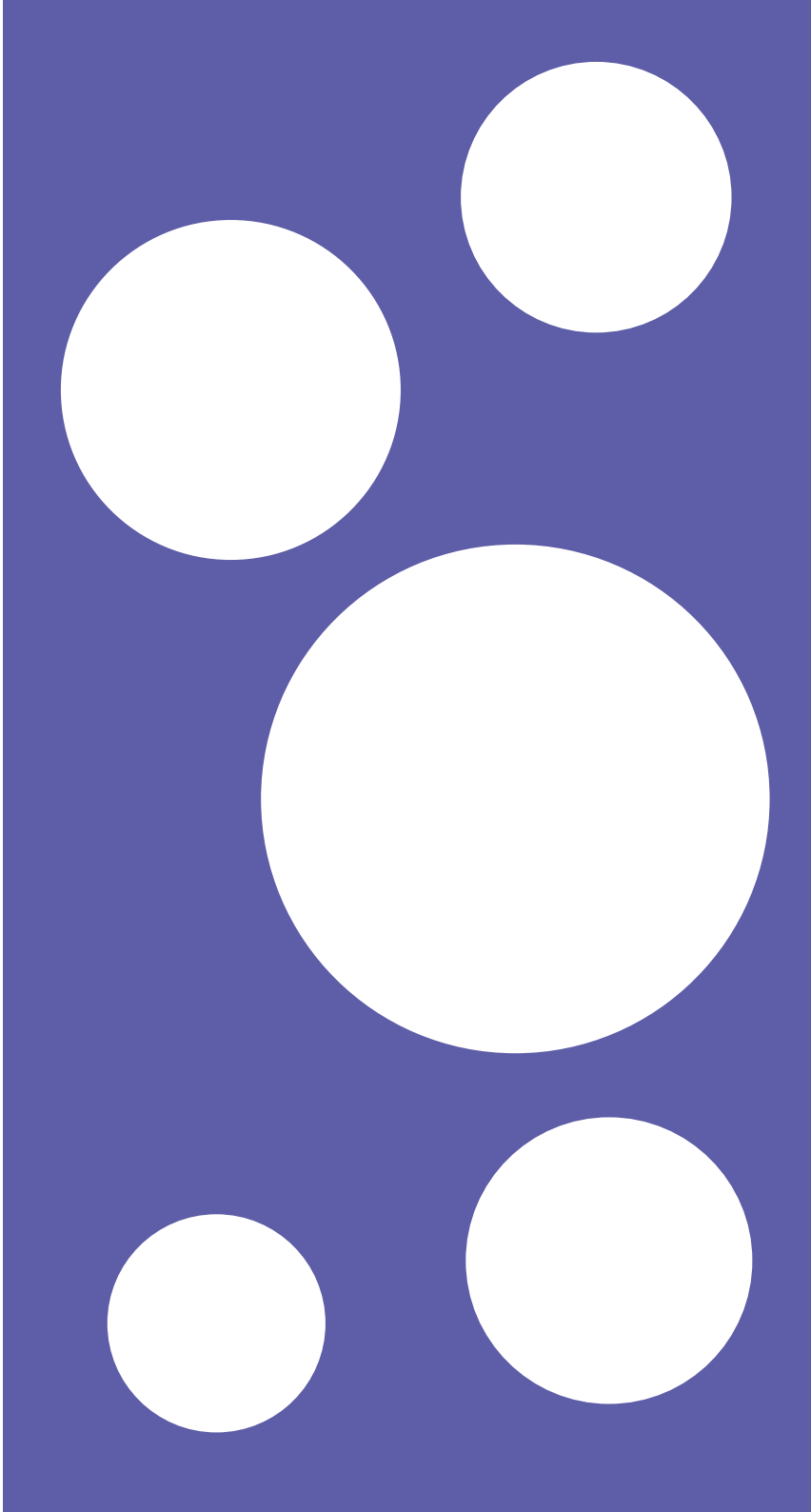
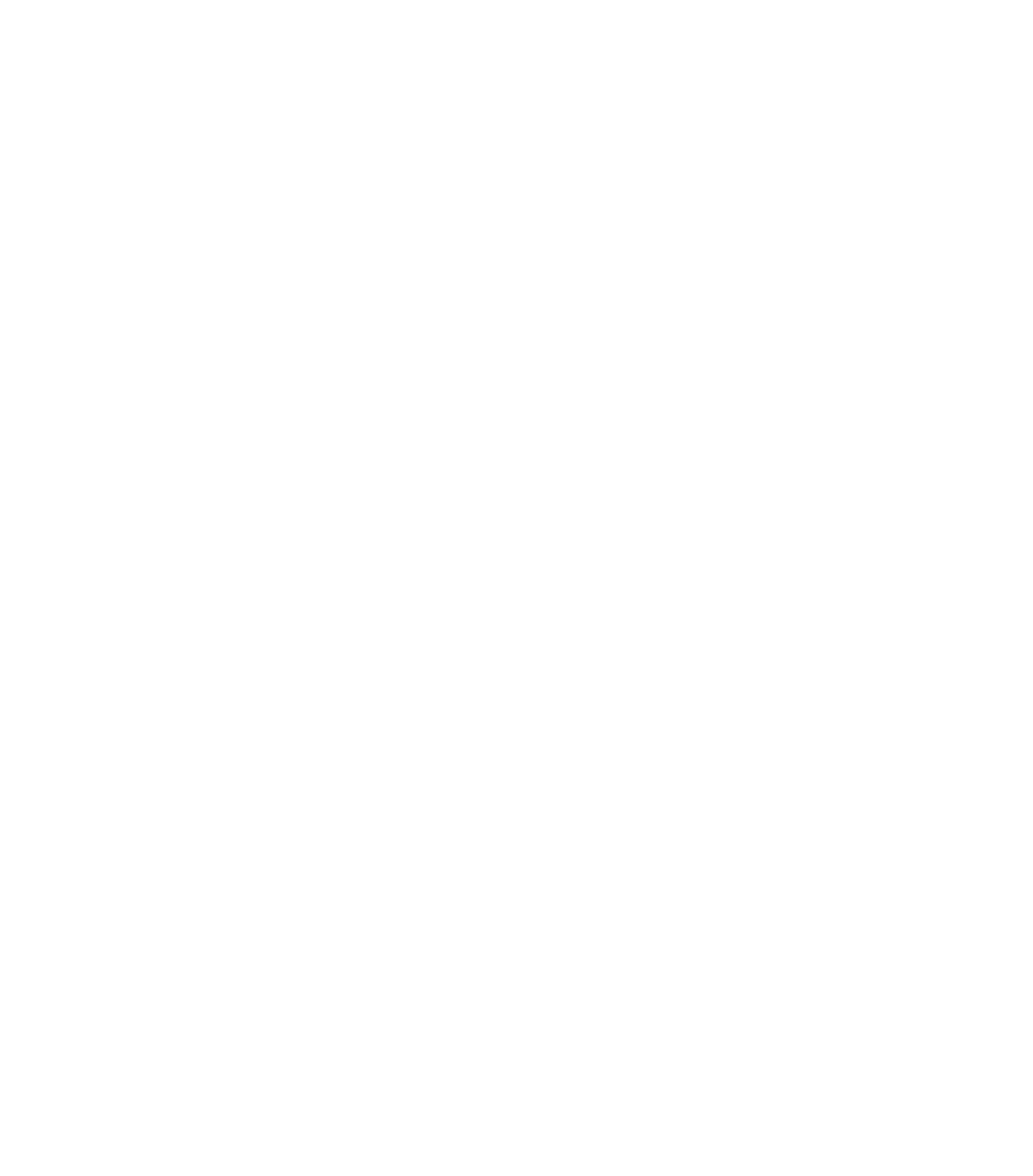
Tanssivat ikkunat, hiipivät pylväät

Rytmi – mikä se on? Tuleeko musiikki ensimmäisenä mieleesi? Rock, punk, reggae, klassinen musiikki, kansanmusiikki. Niillä kaikilla on omat rytminsä. Niin on myös arkkitehtuurilla. Löydätkö ne? Kuunteletko rakennuksia vai löytyvätkö arkkitehtuurin rytmit jollain muulla tavalla?

1. Tutki koulun erilaisia rytmejä. Millaisen rytmin luovat käytävän ovet, pulpetit, lattialaatoitus, valaisimet? Onko sinussa itsessäsi rytmejä? Taputa eri rytmejä käsilläsi. Ovatko ne tasaisia vai vaihtelevia? **2.** Katsele kuvia erilaisista rakennuksista: vanhoista ja uusista, kotimaisista ja ulkomaisista, maaseudun pihapiireistä ja kaupungin umpikortteleista. Minkälaisia rytmejä niistä löytyy? Poikkeavatko eri maiden ja aikakausien rytmit toisistaan?

3. Valitse jokin mieleisesi lähiseudun julkisivu tutkittavaksi. Keskity muotoihin. Leikkaa ensin mustasta paperista rakennuksen kokonaishahmo, ja liimaa se suurelle valkoiselle paperille. Leikkaa seuraavaksi ikkunoiden ja ovien muodot valkoisesta paperista ja liimaa ne mustaan julkisivuun oikeille paikoilleen. Etsi myös muut julkisivun rytmit: pylväiköt, ulokkeet, rännit. Merkitse ne värillisellä paperilla. **4.** Soita musiikkia eri aikakausilta, kappaleita, joissa on voimakkaita rytmejä. Toista julkisivutehtävä, mutta suunnittele nyt julkisivu, jossa toistuvat valitsemasi musiikkinäytteen tai lempimusiikkisi rytmit. **5.** Voivatko rytmit olla myös kolmiulotteisia? Tee palikkasommitelmia musiikkia kuunnellessasi. Voisiko syntynyt sommitelma olla kaupungin pienoismalli?

6. Vertaile musiikin inspiroimia julkisivuja ja palikkasommitelmia. Näetkö eron niiden rytmeissä? Kokeile tunnistavatko toiset minä musiikin mukaisen rytmin olet julkisivuun tai palikkakaupunkiin tehnyt?

VALO JA VARJO

TAVOITTEENA

- havaita valon tulosuunnan sekä ikkunoiden koon, muodon ja sijoittelun vaikutus tilaan
- ymmärtää valon ja varjon merkitys arkkitehtuurissa
- ymmärtää valo tunnelmaa luovana tekijänä
- luonnonvalon muutosten tunnistaminen

MENETELMÄT

- valoilmioiden havainnointi
- valaistuskokeilut ja rakentelu
- valaistuksen tutkiminen kuvista

TARVIKKEET

- kuvia erilaisista tiloista valaistuksineen
- sakset ja/tai leikkuuveitset, taskulamput
- pahvia, kartonkia tai valmiita laatikoita
- lämpöliimaliimapistooli ja maalarinteippiä

KOTITEHTÄVÄ

Tarkastele kotisi valaistusta. Milloin aurinko paistaa keittiöön? Entä muihin huoneisiin? Vertaile myös keinovalaistusta eri huoneissa. Mikä on voimakkaimmin valaistu huone? Miksi?

Valokuvat:

Pia Pettersson

Pia Pettersson

Jussi Tiainen

Pihla Meskanen

Niina Hummelin

Nousevan auringon talo

Aamalla aurinko nousee idästä, paistaa keskipäivällä korkealta etelästä ja laskee illalla länteen. Luonnonvalo ja vuorokausirytmii vaikuttavat tilojen tunnelmaan. Esimerkiksi asuintaloissa makuuhuoneet sijoitetaan usein herättävän aamuauringon puolelle ja oleskelutilat lempeän ilta-auringon puolelle.

1. Katsele kuvia erilaisista sisustuksista ja valaistuksista. Millaisia tunnelmia löydät? Tuleeko valo suoraan ikkunasta, heijastuuko se naapuritalon kiiltävästä pinnasta, suodattuuko se vihreän lehvästön läpi, vai onko se kokonaan keinotekoisista? Minkälaisia tiloja, tunnelmia ja valaistuksia muistat nähneesi omassa lähiympäristössäsi? Mikä on vaikuttavin kokemus? Miksi? **2.** Tarkastele luokkasi valaistusta? Tuntuuko luokkahuone erilaiselta talven pimeinä aamuina ja koulun päättyessä keväällä? Miltä tuntuvat keskipäivän tunnii verrattuna aamun ensimmäisiin tunteihin? Milloin aurinko paistaa sisälle?

3. Rakenna valolaatikko - nousevan auringon talo - ja tutki vuorokauden valaistusolosuhteiden vaikutusta tilaan. Tee valkoisesta pahvista kuutio, jonka yksi sivu on auki. Luo kolmen eri vuorokaudenajan tunnelmat valolaatikkoon leikkaamalla sopivan kokoisia ja muotoisia aukkoja valolaatikon eri sivuille. Testaa laatikkoa tai sen osia hämärässä huoneessa taskulampun avulla jo rakentamisen aikana. Aukkojen leikkaaminen sujuu vaivatta, kun teet ne valmiiksi ennen kuin liimaat sivut lopullisesti. **4.** Tutki valmiita valolaatikoita pimeässä taskulampun avulla. Liikuta lamppua auringon nousun, laskun ja kierron mukaan, jotta näkisit miten muutokset vaikuttavat valolaatikon tunnelmaan. Arvioi erilaisia tunnelmia ja keskustele huomioistasi. Miten hyvin vuorokauden aikojen huomiointi onnistui? Miten valo muuttaa tilaa? Voiko valolla tehdä arkkitehtuuria?

VÄRI

TAVOITTEENA

- oivaltaa värin rooli tilan muokkaajana sekä viihtyisyyden ja tunnelman luojana

MENETELMÄT

- värien metsästys ja dokumentointi
- arkkitehtuurikuvien värien arviointi
- suunnittelu ja rakentelu

TARVIKKEET

- vesivärit, siveltimet, paperia
- arkkitehtuuri- ja sisustuskuvia
- piirustusvälineet
- valikoima rakentelumateriaaleja

KOTITEHTÄVÄ

Tutki kotisi värimaailmaa. Tee siitä värikartta/ värisommitelma A3-paperille. Mitä väriä kotonasi on eniten? Anna sille eniten tilaa myös sommitelmassa.

Valokuvat:
Pentti Kareoja
Tiia Ettala
Pia Petterson
Teija Isohauta
Tiia Ettala

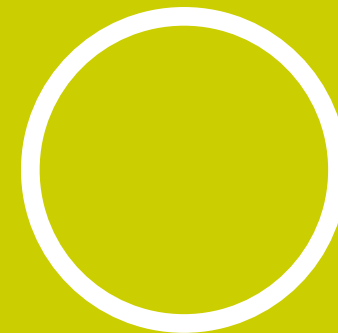
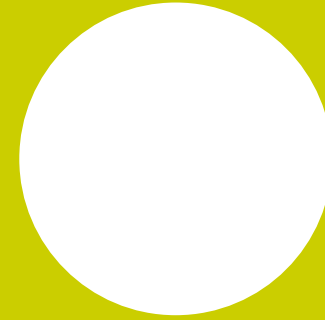
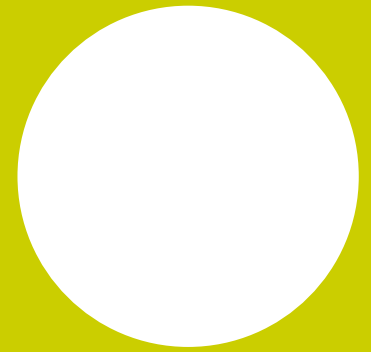
Tiilenpunaista, betonin harmaata

Värit voivat saada tilan tai rakennuksen tuntumaan pieneltä tai suurelta, raskaalta tai kevyeltä, kylmältä tai lämpimältä. Väreillä voi yhdistellä tai erotella arkkitehtuurin eri elementtejä ja korostaa huolella harkittuja yksityiskohtia. Niillä voi myös sävyttää tai sopeuttaa. Maatalo, joka on rakennettu paikallisen luonnon ja maaperän materiaaleista, sulautuu helposti ympäröivään maisemaan. Kirkkaan vihreä kaupunkitalo pomp-paa rajusti esiin muutoin tasaisen harmaasta katukuvasta. Valon muuttuessa päivän kulu-essa myös värit muuttuvat. Illan pimetessä ne katoavat miltei kokonaan kunnes keinova-lot paljastavat ne taas erilaisina.

1. Tarkastele kouluympäristön värimaailmaa. Minkälaiset värit kiinnittävät huomiosi? Miksi? Mitkä värit ovat yleisimpiä? Missä näkyy materiaalin oma väri? Minkälaisia asioita on korostettu tehosteväreillä? Minkälaisia tunnelmia väreillä on luotu? Tee muistiinpanoja vesiväreillä ja siveltimellä. Yritä jäljitellä löytämiäsi sävyjä mahdollisimman tarkkaan. Onnistutko sekoittamaan tiilenpunaista tai betonin harmaata? Voiko värejä aistia muutenkin kuin silmillä? Muuttaisitko koulusi värimaailmaa? Miksi?

2. Etsi arkkitehtuuri- ja sisustuskuvia lehdistä. Kokoa lehtikuvista luokan yhteinen arkkitehtuurikuvien kollaasi, jossa väri on pääosassa. Mihin tarkoitukseen väriä on kuvissa käytetty? Yhdistämään, erottamaan, korostamaan, sopeuttamaan?

3. Miten värit vaikuttavat sinuun? Minkä värisistä tiloista tai taloista pidät? Miksi? Onko niitä ympärilläsi? Suunnittele värikäs tila, joka tekee sinut onnelliseksi ja toivottaa myös toiset tervetulleeksi. To- teuta työ piirroksina tai pienoismallina. 4. Esittele oma työsi ja arvioi tilasuunnitelmia toisten kanssa. Onnistuitko luomaan tilan ja värityksen, josta toisetkin pitävät? Pidätkö itse jonkun toisen värivalinnoista?

OPETTAJALLE

Tämä arkkitehtuurikasvatuksen työkalupakki koostuu pahvisesta pakista, opettajan kortista ja 13 tehtäväkortista sekä 4 aistityökalusta (käsipeili, pahvikartio, silmäla-put, kynsikkäät). Sen aistiharjoitukset ja tehtävät on tarkoitettu ohjenuoraksi ja inspiraation lähteeksi opettajalle luokkatyöskentelyä varten. Ne ovat helposti muunneltavissa kuhunkin tilanteeseen sopivaksi. Pakin työkaluja voidaan hyödyntää jokaisen harjoituksen yhteydessä. Ne rohkaisevat oppilasta tutkimaan arkkitehtuurin osatekijöitä omin käsin, silmin, korvin tai nenin. Niiden tarkoituksena on terävöittää tietoisuus kustakin aistista kerrallaan vähentämällä hetkeksi muiden aistien vaikutusta. Joissakin tehtävissä ympäristöä tutkitaan kaikilla aisteilla.

Aistiharjoitukset ja tehtävät perustuvat tekemällä oppimisen hyväksi havaittuihin menetelmiin. Tehtävät on suunniteltu pedagogisesti niin, että jokainen lapsi voi tuntea työskennellessään onnistumisen kokemuksia ja oppia omien havaintojensa ja kokemustensa kautta. Tehtävien prosessi on tärkeintä, ei tietynlaisten lopputulosten saavuttaminen. Lisäksi tarkoitus on pitää hauskaa ja oppia iloiten.

Työkalupakin tehtäväkortit julkaistaan myös verkkosivuilla www.playce.org, joille myöhemmin tulee lisää oheisaineistoa ja tehtäviä. Verkkomateriaali on kaikkien vapaasti käytettävissä.

Aistien arkkitehtuuria

“Architecture more fully than other art forms engages the immediacy of our sensory perceptions. The passage of time, light, shadow and transparency, colour phenomena, texture, material and detail all participate in the complete experience of architecture.”

(Juhani Pallasmaa, 1996: The Art of Dwelling)

Ympäristö on tärkeä osa jokapäiväistä elämäämme. Luonnonympäristö, niin vuoret ja järvet, metsät ja rannat, taivas tähtineen, kuin myös vesi- ja lumisade luovat eri paikkoihin erilaiset olosuhteet olemisen ja elämisen lähtökohdiksi. Ihmisen tekemä ympäristö vaikuttaa meihin kuitenkin ihan yhtälailla, olimmepa siitä tietoisia tai emme. Arkkitehtuurissa ei ole kyse vain tunnetuimpien arkkitehtien suunnittelemissa merkkirakennuksista, vaan yhtä lailla niistä muodoista ja tiloista, jotka muodostavat jokapäiväisen arkiympäristömme ja sitä kautta vaikuttavat hyvinvointiimme. Siksi hyvä arkkitehtuuri ja virikkeinen ympäristö pitäisi nähdä jokaisen perusoikeutena. Arkkitehtuurin luomisessa ei ole kyse vain fyysisen ympäristön luomisesta vaan ympäristön kokijan tunteiden koskettamisesta ja hänen elämäänsä vaikuttamisesta.

Arkkitehtuuri on paljon enemmän kuin se mitä silmillämme näemme eikä sitä voi täysin ymmärtää, jos se kutistetaan vain visuaaliseksi merkeiksi. Jos keskitymme aistimaan paitsi katselemalla myös koskettelemalla, kuuntelemalla, haistelemalla ja jopa maistelemalla, saamme monipuolisempia ja rikkaampia kokemuksia arkiympäristöstä - sen tiloista ja tunnelmista, ajallisista kerrostumista, muodoista ja rakenteista, pinnoista ja vä-reistä, valosta ja varjosta.

Jokainen ihminen kokee saman paikan eri lailla, riippuen omasta kokemuksestaan, koulutuksestaan, mielenkiinnon kohteistaan sekä kulloisestakin tunnetilastaan. Yksi ihminen kokee myös saman paikan eri lailla eri päivinä ja eri mielentiloissa, siksi paikan kokemus on yleensä ainutkertainen.

Ei ole yhtä oikeaa tapaa kokea ympäristöä, vaan jokainen meistä voi opetella kokemaan ympäristöä syvällisemmin, oppia ymmärtämään arkkitehtuurin peruselementtejä ja arvioimaan ympäristön laatua. Aisteihin perustuva ympäristön lukemisen taito on välttämätön sellaisen tietoisuuden saavuttamiseksi, joka edesauttaa meitä nauttimaan arkiympäristöstä tässä ja nyt. Tämä taito antaa myös välineitä osallistua tulevaisuuden ympäristön laadusta käytävään keskusteluun, sekä auttaa ymmärtämään, mitkä asiat vaikuttavat hyvän ympäristön muodostumiseen.

Arkkitehtuurikokemuksessa on kyse ihmisen ja ympäristön välisestä vuorovaikutuksesta. Lapsilla on luonnostaan erityisen välitön tapa kokea ympäristönsä koko ruumiillaan, leikkien ja liikkuen, kaikkia aisteja käyttäen, itselleen sopivaksi muokaten. Arkkitehtuurikasvatuksen tavoitteena on vaalia tätä ominaisuutta, ylläpitää ympäristöherkkyyttä, synnyttää pysyvä mielenkiinto ympäristöä kohtaan, ja pitkällä tähtäimellä innostaa pohtimaan ympäristön rakentumisen problematiikkaa ja prosesseja sekä herättää halu vaikuttamiseen. Arkkitehtuurikasvatuksen tavoitteena on luoda tilaisuuksia pohtia omia kokemuksiaan suhteessa toisten ihmisten kokemuksiin, luoda mahdollisuuksia luovalle itseilmaisulle, herättää keskustelua ja kasvattaa itsetuntoa ymmärryksen kautta.

Tämä opetusmateriaalikonaisuus korostaa kaikkien aistien merkitystä arkkitehtuurin tulkinnessa ja kokemisessa. Näkö on länsimaissa hallitsevin aisteistamme ja peittoaa muut aistit. Makuaiisti on ensimmäinen aisti, jolla pieni ihminen tutustuu omaan ympäristöönsä. Makuaiisti on kiinteässä yhteydessä hajuaistiin, joka puolestaan on yhteydessä aivojemme vanhimpiin osiin. Haju- ja makuaiistin avulla pääsemme käsiksi syvimpiin ympäristöä koskeviin tunteisiin. Tuntoaisti on olennainen kylmyyden ja kuumuuden, karkean ja sileän, suoran ja kaltevan, miellyttävän ja epämiellyttävän erottamiseksi. Kuuloaisti auttaa arvioimaan ympäröivää tilaa, kertoo onko kyseessä suuri vai pieni tila. Tämän työkalupakin erilaiset harjoitukset haastavat aistit monella tavalla yksinkertaisten ja hauskojen apuvälineiden avulla. Tavoitteena on auttaa tiedostamaan arkkitehtuurin aistillisuus- ja elämyksellisyys vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden avulla.

Arkkitehtuurikasvatuksen työkalupakki sai alkunsa Jyväskylässä Alvar Aalto -akatemiasta ja Alvar Aalto -museon järjestämässä Soundings for Architecture -työpajassa, josta on saanut alkunsa myös Suomeen rekisteröity kansainvälinen arkkitehtuurikasvatusyhdistys PLAYCE.

Työkalupakin ovat koonneet PLAYCE -järjestön pohjoismaiset jäsenet Alvar Aalto -akatemiasta, Alvar Aalto -museosta, Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkista ja Uudenmaan taidetoimikunnasta sekä Danish Architecture Center:istä, Norsk Form:ista, The Reykjavik School of Visual Art:ista, Arkitekturmuseet:ista ja Västra Götalands regionen/ Göteborgs stad:ista. Työtä ovat tukeneet Pohjoismainen kulttuurirahasto, Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki sekä Uudenmaan taidetoimikunta.

norden

Nordisk Kulturfond